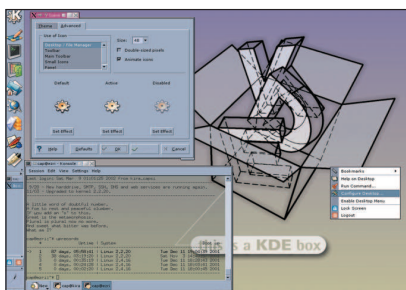

Programvadászat

KDE 3.0

Kiadták a KDE-projekt által fejlesztett és karbantartott grafikus felület 3.0-s változatát. A KDE-projekt világszerte több száz programozóból álló szervezete teljesen ingyen és a GNU felhasználási szerződés hatálya alatt terjeszti a K Desktop Environment alkalmazást. A KDE célkitűzése, hogy olyan felhasználói felületet nyújtson a különböző Linux-rendszerekhez, mint a Windows

vagy a MacOS (az összes alkalmazás egységes grafikus felülettel rendelkezik) – megőrizve a Unix-rendszerek erejét és megbízhatóságát. A KDE a grafikus felület elemein túl rengeteg alkalmazást tartalmaz. Ezek között hálózati, irodai és multimédiás programok szerepelnek. A rendszerfelügyelet terén is élen jár, mivel számos, a Linux beállítására alkalmas segédprogramot tartalmaz. A teljes felületet magyarították, így használata az angol nyelvet nem ismerőknek sem okozhat gondot. A változatszám-ugrást az az alapvető változás tette szükségessé, mely szerint a jelenlegi változat már a QT 3-as könyvtárat használja. Ez nem csereszabatos a QT 2-vel, azonban az alkalmazások a régi változat megtartása mellett továbbra is futtathatók maradnak. A Troll Tech által fejlesztett és karbantartott QT az egyik legjobb GUI-könyvtárként van számon tartva. Legfőbb előnye, hogy kereskedelmi színvonalú és jól karbantartott könyvtár. Felhasználásának feltételei között azonban olyan megkötések is szerepelnek, mint a termék teljes ingyenessége, a forráskód kiadása, és hogy a QT-könyvtáron semmilyen változtatás nem hajtható végre. Természetesen kereskedelmi jellegű alkalmazások készítése esetén a felhasználási engedély a Troll Tech-től megvásárolható. A KDE alkalmazásai

közül jelentős változáson ment keresztül az *X-Terminal*, a *Konqueror*, a *Kate*, a *Kpilot* és a *Korganizer*. Különösen sokat fejlődött a *Konqueror*, az ötödik nemzedékbeli webböngésző, mely az *Internet Explorer*, a *Netscape Communicator* és a *Windows Explorer* szolgáltatásait és tudását ötvözi. Fejlődött a böngésző JavaScript-, DHTML- és DOM-megvalósítása, valamint elődeinél érzékelhetően gyorsabb és megbízhatóbb lett.

A KDE 3.0 egészen új jellegű csomagokat, oktatási programokat is tartalmaz. Ezen túl a francia és a latin nyelvet is gyakorolhatjuk, gépirást tanulhatunk, betekintheünk a mini planetáriumba, és egy gyerekeknek szánt olvasás oktatóprogram segítségével tökéletesíthetjük csemetéink olvasástudását. Aki még nem próbálta, annak ajánlanám a magyar *Ispell* helyesírás-ellenőrző csomagok telepítését, ugyanis a KDE alkalmazásai – a *Kate*, a *Kmail* és a *Kword* – is önműködően használják. A legfrissebb magyar *Ispell* nyelvi csomagok a CD Iroda/*Ispell* könyvtárban találhatóak.

A jelenleg elterjedt Linux-változatok mindegyike tartalmazza a futtatásához szükséges *Ispell* csomagokat, így használatához csak a magyar helyesírási modulokat kell telepíteni. A rendszerünknek kiadott `ispell -v` paranccsal tájékozódhatunk a program meglétéről és változatszámáról. Ha ez megvan, a `magyarispell-0.83.tar.gz` csomag kibontása következhet, majd fordítsa a `make all` és telepítése a `make install` parancs segítségével. A frissen kiadott KDE 3.0 telepíthető forráskódból, vagy az előre fordított *Conectiva*, *Mandrake*, *Slackware*, *Gentoo*, *SuSE* és *Tr64* bináris változatok segítségével. CD-mellékletünkre a KDE 3.0.1, a *Mandrake* 8.1/8.2 és a *SuSE* 7.2/7.3/8.0 Linuxra fordított csomagok első javított kiadása került fel.

Links

A Linux- vagy Unix-rendszert használók talán már találkoztak a kicsi, konzolos felületű, de annál hatékonyabban használható *Links* böngészővel. Ezentúl a konzolos böngésző jelző nem állja meg a helyét, ugyanis már képes X-környezetben akár *FrameBuffer*, akár *svga.lib* segítségével működni. Helyesen megje-

leníti a táblázatokkal, keretekkel és képekkel tarkított oldalakat, rendkívül jól beállítható és grafikus módban is szemtelenül gyors. Természetesen továbbra is használható szöveges módban bármely terminálkörnyezetben. A böngésző 25 nyelven – többek között magyarul is – társalog, és HTML 4.0- (CSS nélkülözve), HTTP1.1- és a JavaScript-támogatással rendelkezik. A támogatott operációs rendszerek között a Linux, a Unix, a BSD,

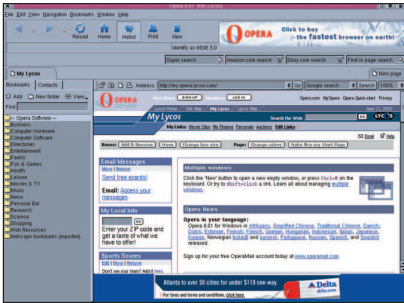
az OS/2, a Cygwin Windows alatt, az AtheOS, a BeOS és a FreeMint szerepel.

MozillaRC3

Megjelent a Mozilla1.0 webböngésző harmadik javított kiadásra jelölt változata. Az 1.0 RC1-hez képest számszámra javították a leggyakoribb leállást vagy lefagyást okozó hibákat. A legfrissebb kiadás további frissítéseket és biztonsági hibajavításokat is tartalmaz, ezért ajánlott az azonnali frissítés. Az RC2-es változathoz képest főleg a lefagyásokat okozó gondok lettek orvosolva. A hibajavítások ellenére az az érdekes helyzet állt elő, hogy a fejlesztők a hibaadatbázis növekedésével nem képesek lépést tartani. Míg az RC1-es változatban 533 gyakori leállást okozó hiba lett jegyezve, az RC2-es változatban ez a szám már 561-re, az RC3-as kiadásban pedig már 585 bejegyzésre növekedett. Természetesen a felmerült hibák a felhasználók nagy részét nem érintik, hiszen a telepítőkészletből mindenki csak a szükséges elemeket telepíti.

Opera

Megjelent Opera Software által fejlesztett 6.0 Linux végleges változata. Az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő böngésző főbb előnyei közt szerepel elenyészően kicsi mérete a Netscape és

a Mozilla böngészőkhöz képest, hiszen önmagában alig 3 MB-ot tesz ki. Igaz ugyan, hogy ez a csomag nem teljes, nem tartalmazza a Java- és a levelezés-hez szükséges környezetet, így arról mindenkinek saját magának kell gondoskodnia. A legfontosabb tulajdonsága talán az, hogy egyáltalán nem hajlamos az összeomlásra, sőt, a felhasználók által is az egyik legüzembiztosabb böngészőként van számon tartva. A szörfözők kedvenc tulajdonsága a gyors programindulás és a rendkívül fürge oldal megjelenítés. Az ingyenes változat használatért cserébe csak egy kis reklámot kell elviselni a kezelőfelületen, ami a böngésző megvásárlása esetén és a regisztrációs szám megadásával természetesen eltüntethető. A jelenlegi kiadáshoz fűzött közlemény szerint az új böngésző elődeinél gyorsabban jeleníti meg a weboldalakat, és ez első olyan linuxos Opera változat, amely teljes mértékben támogatja a nem latin ábécét használó ázsiai nyelveket. A végleges változat rengeteg hibajavítást, a leggyakoribb leállásokat okozó hibák javítását tartalmazza. Sokat javult a JavaScript-, a CSS-, a Cookie- és a Bookmark-kezelés, valamint az előző változatokkal ellentétben a végleges változatban már működik az önműködő proxybeállítás (automatikus proxy konfiguráció). CD-mellékletünkre már az első javított kiadás került, amelyben megszüntették a feltöltés során jelentkező, megváltoztatható fájl tulajdonságok biztonsági hibáját.

Netscape

Beindult a fejlesztői gépezet a Netscape háza táján: kiadták a 6.2.3-as változatot, amely nem újdonságokat, hanem többnyire hibajavításokat tartalmaz. A Netscape legfrissebb üzembiztos változata továbbra is a nyílt forrású Mozilla 0.9.4-re épül. Ezzel majdnem egy időben megjelent az első 7-es RP1-változata, mely a Mozilla 1.0RC2-re épül és tartalmazza a Mozillától már megszokott szolgáltatásokat, a többablakos böngészést, amely

alkalmas az összenyitott oldal könyvjelzőként történő mentésére; a letöltéskezelőt, amellyel a letöltések bármikor szüneteltethetők, illetve folytathatók; a Favicon.ico megjelenítését a webcímében és a füleken; valamint a nyomtatási előképet, amely a beállítás terén felveszi a versenyt a többi böngészővel.

MPlayer

Teljes gőzzel folyik a magyar fejlesztésű videolejátszó, az MPlayer fejlesztése, mely 0.6-os változattól már a világ legnépszerűbb filmlejátszójaként van számon tartva. Az MPlayer kezeli az MPEG, az AVI, a VOB, az ASF/WMV, a VIVO, és a QT/MOV fájlokat. Képes a VideoCD, az SVCD, a DVD, a 3ivx és a DivX formátumú filmek lejátszására. A kimeneti meghajtók támogatása teljes: az X11-, az Xv-, a DGA-, az OpenGL-, az SVGAlib-, az fbdev-, az AAlib- és az SDL-meghajtókkal is használhatjuk. Ezenkívül működik néhány kártya alacsony szintű egyedi meghajtójával, ilyen a Matrox, a 3DFX és a Radeon. A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően hetente, illetve naponta jönnek ki az új változatok. Az utolsó nyilvános kipróbálásra kiadott változat az MPlayer 0.9pre4, amelyben számos hibát kijavítottak. Különösen nagy hangsúlyt fektettek az x11-módban történő teljes képernyős lejátszásra, és a kimenetet ezentúl animált gif-formátumban is menthetjük. Használatához továbbra is a legfrissebb XFree, 2.4-es rendszer, míg fordításához GCC2.95/3.1 ajánlott.

GCC3.1

Megjelent a GCC 3.1-es változata. A jelenlegi kiadás készítése során nem az új lehetőségek beépítése volt a cél, inkább a minőségre és a meglévő hibák kijavítására törekedtek. A 3.1-es változat sokkal szigorúbban, a szabványoknak megfelelően kezeli a C/C++- és a Java-kódokat, újabb lehetőségként pedig az Ada nyelven írt kódok fordítására is képes. A legfrissebb változat elérte azt

az üzembiztos állapotot, amikor már érdemes kényes programokat, rendszermagot vagy MPlayert fordítani.

OpenOffice.org 1.0.0

Teljes gőzzel folyik a linuxos csomagok magyarítása, így pár nappal az OpenOffice.org 1.0.0 irodai csomagjának kiadása után elkészült a honosított változata. Így a felhasználók birtokba vehetik a magyar párbeszédablakkal és menükkel tarkított, minden igényt kielégítő irodai alkalmazást. Az OpenOffice irodai alkalmazás részét képezi a szövegszerkesztő, a táblázatkezelő, a bemutatókészítő, a rajzoló és az egyenletszerkesztő. Nagymértékben együttműködik az MS Office-szal, így képes a legtöbb manapság elterjedt dokumentumtípus kezelésére, mint a Microsoft Word 95/97/2000, az Excel 5.0/95/97/2000 és a PowerPoint 97/2000. Az irodai csomag GPL felhasználási szerződéssel rendelkezik, így mind az otthoni, mind az irodai felhasználók tetszőleges számú számítógépen és teljesen ingyenesen használhatják. A program nagy előnye, hogy futtatható a Linux, a Solaris és a Microsoft Windows 9x/NT/2000 operációs rendszereken. A nyílt forrású irodai alkalmazás honosított változata magában foglalja a magyar helyesírás-ellenőrző szótárt, a Myspell hu_HU 0.8-as változatát. CD-mellékletünkön az Iroda könyvtárban található meg az időközben kiadott újabb, javított helyesírás-ellenőrző szótár a hu_HU0.83.zip és az OO-042.tar.gz csomagok formájában.

Rendszermag

A CD Rendszermag könyvtárban található meg a legfrissebb fejlesztői mag, a 2.5.16-os. Jelentős változások történtek az USB- és az IDE-meghajtók terén. A jelenlegi kiadás újdonságaként mutatkozik be a leegyszerűsített changelog, mely ezentúl halandó ember számára is fogyasztható formában kerül a felhasználók elé. Természetesen megmaradt a fejlesztőknek szánt kellően részletes és aprólékos bitkeeper-féle changelog is. Tovább folyik azonban a már egyre kevésbé használt 2.2-es rendszermag építése. A 2.2-es sorozat legfrissebb kiadása a 2.2.21-es, mely számos javítást és frissítést tartalmaz.

Dankaházi István

(danka@linuxvilag.hu) a Linuxvilág munkatársa. Szabadidejében szívesen úszik és kerékpározik.